

ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย

นาย พงษ์รัตน์ เครือกลิ่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา นิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-324-6

010779

I16584462

A VARIANCE BETWEEN AN ALLEGATION OF THE CHARGE
AND THE PROOF IN THAI CRIMINAL CASE

Mr. Pongratana Cruocrin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ข้อเท็จจริงต่างกับพ้องในคดีอาญาของไทย
นาย พงษ์รัตน์ เครือกลิ่น
นิติศาสตร์
กร.คดีต ๗ นคร
รองศาสตราจารย์ กร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ กร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ไชวโกลกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ปรีชา พานิชวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วิชนะชีวะกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พร เพชร วิชิตชลชัย)

..... กรรมการ
(กร. คดีต ๗ นคร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ กร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อนิสิต
อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ภาควิชา
ปีการศึกษา

ขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย
นาย พงษ์รัตน์ เครือกลิ่น
กร.คดีต ฅ นคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ
นิติศาสตร์
2527

บทคัดย่อ

ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ใ้กว้างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องว่า "ถ้าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาต่างจากที่ระบุในฟ้อง ในศาลยกฟ้อง เว้นแต่มีข้อแตกต่างในสาระสำคัญและจำเลยมิไ้หลงต่อสู้ ศาลจะลงโทษตามที่พิจารณาไ้ความก็ไ้"

ปัญหาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทยดังกล่าว มีอยู่ 2 ประการ ประการแรกคือ ปัญหาข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญหรือไม่ และประการที่สองคือ ปัญหาข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานความผิด ซึ่งมีลักษณะพ้องเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศกลุ่มคอมมอนลอว์ เช่นอังกฤษและสหรัฐอเมริกา แต่แตกต่างจากประเทศกลุ่มซีวิลลอว์ เช่นประเทศเยอรมัน ซึ่งไม่มีปัญหาในประการที่สองคงมีแต่ปัญหาประการแรกเท่านั้น

การแก้ไขปัญหาคข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย ไ้แก้ไขโดยในปัญหาประการแรก ไ้ระบุยกตัวอย่างข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องที่แตกต่างในรายละเอียด เช่นเวลาหรือสถานที่กระทำความผิด ส่วนปัญหาประการที่สอง ไ้แก้ไขโดยกำหนดไ้ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ โฉก ฉ้อโกง ยักยอก รั้ของโจร และความผิดที่ไ้ทำโดยเจตนาที่ประมาท มีไ้ให้ถือว่าแตกต่างกันไ้ในสาระสำคัญ ถ้าจำเลยมิไ้หลงต่อสู้ ก็สามารถลงโทษจำเลยไ้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการแก้ไขที่ไ้ตรงต่อปัญหา ก่อให้เกิดผลเสียในคานหลักประกันสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลย

ปัญหาที่แท้จริง เกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย อาจแยกพิจารณาเป็น 2 ประการใหญ่ๆ คือ

1. ในส่วนข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญหรือไม่ จะมีปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่จะถือว่าเป็นข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องที่แตกต่างในสาระสำคัญหรือไม่ อย่างไรก็ตามจะถือว่าจำเลยมิไต่หลังต่อสู้ ทลอคจนปัญหาเกี่ยวกับความเครงครัดของศาลในการที่จะกำหนดว่าเป็นข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญหรือไม่

2. ในส่วนข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานะความผิด เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการบรรยายฟ้อง โดยเฉพาะในกรณีความผิดที่คาบเกี่ยวกัน และข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางสอบสวน ไม่อาจทราบได้แน่ชัดว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดกอกกฎหมายฐานใด เมื่อโจทก์คัดสินใจฟ้องจำเลยในความผิดฐานหนึ่งฐานใดลงไป ก็อาจเกิดปัญหาข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานะความผิด เมื่อโจทก์คัดสินใจฟ้องจำเลยผิดฐานไป

ผู้เขียนเห็นว่า การแก้ไขปัญหาคข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย คงกล่าวอาจแก้ไขโดย

ในปัญหาประการแรก เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบหลัก เกณฑ์และแนวความคิดของประเทศกลุ่มคอมมอนลอร์อันไคแก่ อังกฤษและสหรัฐอเมริกา และของประเทศกลุ่มซีวิลลอร์อันไคแก่ เยอรมันแล้ว เห็นว่า อาจวางหลักเกณฑ์ที่จะถือว่าเป็นข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญหรือไม่ ตามหลัก geschichtlicher

Vorgang ท่านอง เกี่ยวกับประเทศเยอรมัน ส่วนคำว่า "จำเลยมิไต่หลังต่อสู้" ควรพิจารณาในแง่การเสียเปรียบหรือโอกาสในการต่อสู้คดีของจำเลยด้วย สำหรับปัญหาความเครงครัดในการใช้ดุลพินิจของศาลนั้น อาจแก้ไขโดย เสนอให้ศาลนำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับการค้นหาความจริงในคดีอาญาของประเทศกลุ่มซีวิลลอร์ มาใช้ประกอบการพิจารณาคชว ซึ่งจะเป็นผลให้ความเครงครัดดังกล่าวผ่อนคลายลงได้

ในปัญหาประการที่สอง ควรแก้ไขให้มีการบรรยายฟ้องในลักษณะ การกระทำความผิด โดยระบุขอเท็จจริง เกี่ยวกับการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลย โทษกระทำผิด และระบุฐานความผิดตามที่เห็นว่าการกระทำดังกล่าว เป็นความผิด ในกรณี ที่ไม่อาจทราบโทษแน่ชัดว่าการกระทำของจำเลย เป็นความผิดของกฎหมาย ฐานใดแน่ โจทก์อาจระบุฐานความผิดในลักษณะให้ศาล เลือกลงโทษตามฐานความ ผิดที่ถูกต้อง

ผู้เขียนเห็นว่า การแก้ไขปัญหาคือขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในลักษณะดังกล่าว นี้ จะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาคือขอเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย ที่ถูกต้อง และเหมาะสม ซึ่งสามารถทำได้โดยประมวลกฎหมาย 192 ป.วิอาญา ก่อนที่จะได้มีการแก้ไขคดี เช่นปัจจุบัน ทั้งนี้จะก่อให้เกิดผลดีทั้งในค่านหลักประกันสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยและสามารถลงโทษผู้กระทำผิด โดยไม่ปล่อยให้ผู้กระทำผิดหลุดพ้น ไปโดยอาศัยช่องว่างของกฎหมาย

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A variance between an allegation of
 the charge and the proof in Thai
 criminal case.

Name Pongratana Cruocrin

Thesis Advisor Kanit Nanakorn , Ph.D
 Associate Professor , Apirat Petchsiri , Ph.D

Department Law

Academic Year 1984

ABSTRACT

The Thai criminal procedure has laid down the principles pertaining to the facts as appeared in the trial differ from the facts as stated in the charge as follows:
" If the Court is of opinion that the facts as appeared in the trial differ from the facts as stated in the charge , the Court shall dismiss the case , except such differences are not the essential elements , and the accused has not been actually misled in defence , the Court may inflict punishment on the accused upon the facts as found in the trial."

There are two major problems pertaining to the above issue : The first problem is whether the facts as appeared in the trial differ radically from the facts as stated in the charge. The second problem is whether the facts as appeared in the trial differ from the elements of the offense charged.

These problems are similarly found in the study of the problems pertaining to the criminal procedure law of those common law nations such as England and The United States. Yet the second problems does not exist in civil law countries such as Germany.

Attempts to solve these problems in Thailand had long been initiated. In the first instance , the law does not treat facts which show unimportant or detail account of time and places as non-essential elements; in the second instance , the law stipulates definitely that the offenses of theft , extortion , cheat , misappropriation , receiving of stolen property , and the commission of the offenses with intent or with negligent shall not be deemed different in the essential elements. If the accused has not actually been misled in his defense the Court may inflict punishment on the accused. This writer found that such approaches does not directly address to the heart of the matter. Besides , they impede the guarantee of the right of the accused to defend himself in the criminal trial.

This writer finds that real issues regarding to these problems are as follows:

1. Within the area of the facts as appeared in the trial differ from the facts as stated in the charge in the essential elements , the following problems are relevant:

what is the theory(ies) behind the determination of the essential elements; what is the meaning of "actually misled in the defense"; and how much discretion is placed upon the trial judge to decide whether the issue of facts at trial differ from those stated in the charge?

2. Within the area of the facts at trial differ from the element of offense charged , this matter finds that real problem arisen from the drafting of charge. Particularly in case the offenses charged are closely related and factual determination during investigation cannot be definitely concluded as to what offense the defendant committed. When the plaintiff determine to charge the defendant with certain offense problems always arise when the charge was file mistakenly for different offense.

The writer is of the opinion that this problem can be solved through the following measures:

First, when analyze the principles and thoughts of the common law countries such as England and The United States and those of civil law countries such as Germany , the writer is of the opinion that the principle to rely on when consider whether facts at trial differ from those of charge in the essential elements is the principle of "geschichtlicher Vorgang " as applied in Germany. For the definition of " the accused has not been misled in defense",

Q

it is imperative to consider the disadvantage of the defense in criminal prosecution. With regard to the trial court's discretion in this matter , it is recommended that the court should take into account the fact that judges should be made aware of the system of fact finding in Thai criminal law which is more similar to that of the civil law system than that of common law.

Second, it is recommended that the content of charge file in the criminal case in Thailand be changed to filing of the charge pertaining to the nature of the offense committed. The charges' content should describe all relevant facts pertaining to all acts performed by the accused and should specify relevant criminal charges. In case it is certain that which act violates which law , the plaintiff may specify variety of legal provisions for the purpose of letting judge select appropriate charge or charges.

The writer believes that problem of facts at trial differ from those of charge will be eliminated through these means. Moreover , it is possible through the utilization of former article 192 of the code of criminal procedure. Such will benefit both the guarantee of the right of the accused to defend himself and the wrongdoer will be brought to justice without the chance to escape the punishment via the technicality of the criminal procedure.

กติกกรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของท่านอาจารย์
คร. คณิต ฅ นคร ที่ไกรฤณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจน
จนให้คำชี้แนะและปรับปรุงแก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น รวม
ทั้งท่านอาจารย์ คร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ร่วมและได้ให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระ
คุณท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบคุณ ศาสตราจารย์ ปรีชา พานิชวงศ์ รองศาสตราจารย์
ประสิทธิ์ ไชวโลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัชนะชีวะกุล อาจารย์ พร เพชร
วิศิษฐชัย ที่ได้สละเวลาเป็นกรรมการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ ท่านอาจารย์ สุนานิต มั่นสุข ท่านอาจารย์ วิฑิต มั่นตราภรณ์
อาจารย์ จริญญา ภักดิ์ธนากุล อาจารย์ วีระพงศ์ บุญไธยาภาส ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้
คำแนะนำชอกกฎหมายบางประการแก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ของห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย ที่ได้ให้ความร่วมมือในการค้นคว้าข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างดี
ทั้งขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ธรรมศาสตร์ ห้องสมุดกระทรวงยุติธรรม
ห้องสมุดเนติบัณฑิตยสภา ห้องสมุดกรมอัยการ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบคุณ พ่อและแม่ของผู้เขียน บุคคลซึ่งอยู่
เบื้องหลังความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

StPO = Strafprozessordnung (The code of German Criminal Procedure).

U.S.C.A. T18 = United States Code Annotated , Title 18 : Federal Rules of Criminal Procedure.

ป.วิอาญา = ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิติกรรมประกาศ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์หรือคำย่อ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องคดีอาญา	10
2.1 คำฟ้องในคดีอาญา	10
2.2 วัตถุประสงค์ของคำฟ้องในคดีอาญา	10
2.3 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องคดีอาญา	12
2.3.1 ข้อความทั่วไป	12
2.3.2 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องของอังกฤษ	12
1) indictment	12
2) criminal information	20
3) coroner's inquest	21
2.3.3 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องของสหรัฐอเมริกา ...	23
1) indictment	24
2) information	31
3) complaint	32
2.3.4 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องของเยอรมัน	34
2.3.5 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องอาญาของไทย	37

3	ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาคดีอาญา	43
3.1	แนวความคิดพื้นฐานในการดำเนินคดีอาญา	43
3.1.1	แนวความคิดแบบการดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน..	43
3.1.2	แนวความคิดแบบการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ	44
3.2	ระบบในการค้นหาความจริงในคดีอาญาที่แตกต่างกัน	45
3.3	ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาคดีอาญา	49
3.3.1	ในประเทศกลุ่มคอมมอนลอร์	49
3.3.2	ในประเทศกลุ่มซีวิลลอร์	49
3.4	ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาคดีอาญาของไทย	50
4	ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาต่างกับฟ้องในคดีอาญา	55
4.1	หลักเกณฑ์ทั่วไป	55
4.2	คามแนวความคิดของอังกฤษและสหรัฐอเมริกา	56
4.2.1	ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญ	56
4.2.2	ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานความผิด	64
4.3	คามแนวความคิดของประเทศเยอรมัน	70
4.3.1	ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญ	70
4.3.2	ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานความผิด	71
4.4	คามแนวความคิดของไทย	72
4.4.1	ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในสาระสำคัญ	72
4.4.2	การหลงต่อสู้ของจำเลย	80
4.4.3	ข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในฐานความผิด	82
4.5	ผลในทางกฎหมายเมื่อข้อเท็จจริงต่างกับฟ้อง	89
5	ปัญหาและการแก้ไขข้อเท็จจริงต่างกับฟ้องในคดีอาญา	92

5.1	ปัญหาและการแก้ไขในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา	92
5.1.1	สภาพปัญหา	92
5.1.2	การแก้ไขปัญหา	94
5.2	ปัญหาและการแก้ไขในประเทศเยอรมัน	96
5.2.1	สภาพปัญหา	96
5.2.2	การแก้ไขปัญหา	97
✓ 5.3	ปัญหาและการแก้ไขในประเทศไทย	97
5.3.1	ความเป็นมาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงค้างกับฟ้องในคดีอาญา ของไทย	98
5.3.2	สภาพปัญหาและการแก้ไขข้อเท็จจริงค้างกับฟ้อง	99
	1) ก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา	99
	2) หลังประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา	100
	3) ทามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2499	101
	4) ทามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522	101
5.3.3	การแก้ไขปัญหามีสามารถบรรลุผลเพียงใด	106
6	แนวทางแก้ไขปัญหาค้างข้อเท็จจริงค้างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย บทสรุป และขอเสนอแนะ	110
6.1	ปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงค้างกับฟ้องในคดีอาญาของไทย.	110

1) ปัญหาหลัก เกณฑ์ที่จะถือว่าเป็นข้อเท็จจริงตรงกับฟ้องในสาระสำคัญหรือไม่	110
2) ปัญหาความเคร่งครัดในการตีความของศาล	110
3) ปัญหาความหมายของคำว่า " จำเลยมีไต่หลังทอสู "	111
4) ปัญหาข้อเท็จจริงตรงกับฟ้องในฐานะความผิด	111
6.2 แนวทางแก้ไขปัญหาข้อเท็จจริงตรงกับฟ้องในคดีอาญาของไทย	113
1) ปัญหาหลัก เกณฑ์ที่จะถือว่าเป็นข้อเท็จจริงตรงกับฟ้องในสาระสำคัญหรือไม่	113
2) ปัญหาความเคร่งครัดในการตีความของศาล	115
3) ปัญหาความหมายของคำว่า " จำเลยมีไต่หลังทอสู "	117
4) ปัญหาข้อเท็จจริงตรงกับฟ้องในฐานะความผิด	119
6.3 บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก	138
ประวัติ	178